

ỦY BAN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
SỞ Y TẾ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 3449/SYT-NVY
Về tăng cường giám sát, phòng,
chống bệnh đậu mùa khi.

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 16 tháng 5 năm 2022

Kính gửi:

- Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố;
- Trung tâm y tế quận, huyện, thành phố Thủ Đức;
- Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh công lập và ngoài công lập trên địa bàn thành phố.

Bệnh đậu mùa khi được phát hiện lần đầu tiên trên khi vào năm 1958, ca bệnh đầu tiên trên người được ghi nhận vào năm 1970 tại Congo. Bệnh đậu mùa khi có thể lây từ người sang người khi tiếp xúc gần gũi, lây qua vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và qua tiếp xúc với các vật dụng bị nhiễm mầm bệnh như chăn, ga gối đệm. Bệnh thường diễn biến nặng ở trẻ em, phụ nữ có thai hoặc người bị suy giảm miễn dịch. Thời gian ủ bệnh từ 5 đến 21 ngày (thường từ 6 đến 13 ngày). Bệnh đậu mùa khi có các biểu hiện triệu chứng tương tự như bệnh đậu mùa, tuy nhiên hay gặp tổn thương da toàn thân và có hạch to.

Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), từ ca bệnh đậu mùa khi đầu tiên phát hiện tại Anh ngày 13/5/2022, tính đến 21/5/2022 trên thế giới đã ghi nhận 92 trường hợp mắc bệnh, 28 trường hợp nghi ngờ và chưa ghi nhận trường hợp tử vong. Các ca bệnh được phát hiện đều không có tiền sử đi về từ vùng có dịch và các quốc gia ghi nhận ca bệnh chưa từng lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi trước đây. Các trường hợp mắc bệnh được xác định là bị nhiễm vi rút đậu mùa khi chủng Tây Phi và có đặc điểm giống chủng vi rút lây truyền từ Nigeria sang một số quốc gia năm 2018, 2019. WHO dự báo dịch bệnh đậu mùa khi sẽ tiếp tục gia tăng số trường hợp mắc trong thời gian tới.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Y tế tại công văn số 2668/BYT-DP ngày 24 tháng 5 năm 2022 và công văn số 551/DP-DT ngày 25 tháng 5 năm 2022 của Cục Y tế Dự phòng về việc tăng cường giám sát phòng, chống bệnh đậu mùa khi, Sở Y tế đề nghị Thủ trưởng các đơn vị nghiêm túc triển khai thực hiện các nội dung như sau:

1. Định nghĩa các ca bệnh

- Trường hợp nghi ngờ: là người ở mọi lứa tuổi, đang sinh sống tại quốc gia không lưu hành bệnh đậu mùa khi, bị phát ban cấp tính không rõ nguyên

1/2

nhân và có một hoặc nhiều dấu hiệu, triệu chứng sau kể từ ngày 15 tháng 3 năm 2022 như: Đau đầu, sốt ($> 38,5^{\circ}\text{C}$), nổi hạch (sung hạch bạch huyết), đau cơ, đau lưng, suy nhược.

- Trường hợp có thể: là trường hợp nghi ngờ và có một hoặc nhiều yếu tố dịch tễ như tiếp xúc trực tiếp với người mắc; tiếp xúc vật lý trực tiếp với da hoặc tổn thương da, bao gồm cả quan hệ tình dục; hoặc tiếp xúc với các vật dụng bị ô nhiễm như quần áo, giường hoặc đồ dùng của ca bệnh có thể hoặc xác định mắc bệnh đậu mùa khi trong 21 ngày trước khi bắt đầu có triệu chứng; có tiền sử đi du lịch đến các quốc gia có lưu hành bệnh đậu mùa khi trong vòng 21 ngày trước khi khởi phát triệu chứng; có nhiều bạn tình trong 21 ngày trước khi xuất hiện triệu chứng; có kết quả xét nghiệm huyết thanh dương tính với vi rút orthopoxvirus (trong trường hợp chưa tiêm phòng bệnh đậu mùa hoặc chưa tiếp xúc với các chủng vi rút orthopoxvirus đã biết khác); có các triệu chứng nêu trên đến mức phải nhập viện.

- Trường hợp xác định: là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể và có kết quả xét nghiệm Realtime PCR dương tính với vi rút đậu mùa khi.

- Trường hợp loại trừ: là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể nhưng có kết quả xét nghiệm Realtime PCR âm tính với vi rút đậu mùa khi.

2. Giao Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố:

- Củng cố hệ thống giám sát tại các cửa khẩu của thành phố để phát hiện sớm người nghi ngờ mắc bệnh: giám sát qua máy đo thân nhiệt từ xa và quan sát tìm triệu chứng ở người nhập cảnh, đặc biệt là người đến từ các quốc gia đang lưu hành dịch (1). Có kịch bản xử lý khi phát hiện trường hợp có dấu hiệu nghi ngờ.

- Biên soạn các tài liệu, thông điệp truyền thông về bệnh đậu mùa khi.

- Tăng cường truyền thông về tình hình dịch bệnh đậu mùa khi, đường lây truyền, các biện pháp phòng bệnh đậu mùa khi.

3. Trung tâm Y tế quận, huyện, thành phố Thủ Đức:

- Chỉ đạo các Trạm Y tế phường, xã, thị trấn tiếp nhận các trường hợp khai báo có dấu hiệu nghi ngờ mắc bệnh đậu mùa khi và hướng dẫn đến các cơ sở y tế để khám và được chẩn đoán, điều trị kịp thời.

- Tổ chức truyền thông, nâng cao nhận thức cho người dân về tình hình bệnh đậu mùa khi và các biện pháp phòng chống tạm thời:

+ Tránh tiếp xúc gần gũi với người mắc bệnh đậu mùa, tránh tiếp xúc trực tiếp với vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh.

lu

¹ Các quốc gia đang lưu hành dịch: Benin, Cameroon, CH Trung Phi, CHDC Công gô, Gabon, Ghana, Bờ Biển Ngà, Liberia, Nigeria, CH Công gô, Sierra Leone và Nam Sudan.

+ Thường xuyên rửa tay sạch bằng xà phòng và các dung dịch sát khuẩn thông thường.

+ Che miệng khi ho, hắt hơi.

+ Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ, cần chủ động liên hệ với cơ sở y tế để được theo dõi, tư vấn kịp thời.

+ Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ cần chủ động tự cách ly và tránh quan hệ tình dục; người xác định mắc bệnh phải được cách ly y tế đến khi điều trị khỏi bệnh.

+ Người đến các quốc gia có lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi cần tránh tiếp xúc với động vật có vú bị bệnh như: động vật gặm nhấm, thú có túi, động vật linh trưởng (chết hoặc sống) có thể chứa vi rút đậu mùa khi, không nên ăn hoặc tiếp xúc với động vật hoang dã, không ăn thịt động vật chưa nấu chín kỹ hoặc ăn các sản phẩm của động vật bị nhiễm bệnh.

- Khi phát hiện trường hợp nghi ngờ thì báo ngay về Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố để được xử lý kịp thời.

4. Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh công lập và ngoài công lập trên địa bàn Thành phố:

Sàng lọc và phát hiện sớm các trường hợp nghi ngờ mắc bệnh đậu mùa khi theo hướng dẫn của Bộ Y tế. Khi phát hiện trường hợp nghi ngờ thì báo ngay về Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố để được xử lý kịp thời.

Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu gặp khó khăn, vướng mắc đề nghị báo cáo về Sở Y tế (Phòng Nghiệp vụ Y, số điện thoại: 028.3930.9981) để được hướng dẫn.

(Đính kèm công văn số 2668/BYT-DP ngày 24/5/2022 và công văn số 551/DP-DT ngày 25/5/2022)./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Cục Y tế Dự phòng;
- Ủy ban nhân dân Thành phố;
- Viện Pasteur TP.HCM;
- Ban Giám đốc Sở;
- Lưu: VPS
NTT, ĐMS



Hà Nội, ngày 25 tháng 5 năm 2022

Số: 551 / DP-DT
V/v tăng cường giám sát,
phòng chống bệnh đậu mùa khi

Kính gửi:

- Các Viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur;
- Sở Y tế các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), trong đợt bùng phát dịch bệnh đậu mùa khi gần đây, từ ca bệnh đầu tiên phát hiện tại Anh ngày 13/5/2022, tính đến 25/5/2022, thế giới đã ghi nhận hơn 158 trường hợp mắc bệnh, 117 trường hợp nghi ngờ tại 19 quốc gia và chưa ghi nhận trường hợp tử vong. Các ca bệnh được phát hiện đều không có tiền sử đi về từ vùng có dịch và các quốc gia ghi nhận ca bệnh chưa từng lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi trước đây. Các trường hợp mắc bệnh được xác định là bị nhiễm vi rút đậu mùa khi nhánh Tây Phi và có đặc điểm giống vi rút đậu mùa khi lây truyền từ Nigeria sang một số quốc gia năm 2018, 2019. WHO dự báo dịch bệnh đậu mùa khi sẽ tiếp tục gia tăng số trường hợp mắc trong thời gian tới.

Bệnh đậu mùa khi được phát hiện lần đầu tiên trên khi vào năm 1958, trường hợp mắc bệnh đầu tiên trên người được ghi nhận vào năm 1970 tại Công-gô. Bệnh có thể lây từ người sang người khi tiếp xúc gần gũi, lây qua vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và qua tiếp xúc với các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh. Bệnh thường diễn biến nặng ở trẻ em, phụ nữ có thai hoặc người bị suy giảm miễn dịch. Thời gian ủ bệnh từ 5 đến 21 ngày (thường từ 6 đến 13 ngày). Bệnh đậu mùa khi có các biểu hiện triệu chứng tương tự như bệnh đậu mùa, tuy nhiên hay gặp tổn thương da toàn thân và có hạch to.

Theo Tổ chức Y tế Thế giới, định nghĩa các ca bệnh mắc đậu mùa khi cụ thể như sau:

1. Trường hợp nghi ngờ: là người ở mọi lứa tuổi, đang sinh sống tại quốc gia không lưu hành bệnh đậu mùa khi, bị phát ban cấp tính không rõ nguyên nhân và có một hoặc nhiều dấu hiệu, triệu chứng sau kể từ ngày 15 tháng 3 năm 2022: Đau đầu, sốt ($> 38,5^{\circ}\text{C}$), nổi hạch (sung hạch bạch huyết), đau cơ, đau lưng, suy nhược.

2. Trường hợp có thể: là trường hợp nghi ngờ và có một hoặc nhiều yếu tố dịch tễ: tiếp xúc trực tiếp với người mắc; tiếp xúc vật lý trực tiếp với da hoặc tổn thương da, bao gồm cả quan hệ tình dục; hoặc tiếp xúc với các vật dụng bị ô nhiễm như quần áo, giường hoặc đồ dùng của ca bệnh có thể hoặc xác định mắc bệnh đậu mùa khi trong 21 ngày trước khi bắt đầu có triệu chứng; có tiền sử đi du lịch đến các quốc gia có lưu hành bệnh đậu mùa khi trong vòng 21 ngày trước khi khởi phát triệu chứng; có nhiều bạn tình trong 21 ngày trước khi xuất hiện triệu chứng; có kết quả xét nghiệm huyết thanh dương tính với vi rút

orthopoxvirus (trong trường hợp chưa tiêm phòng bệnh đậu mùa hoặc chưa tiếp xúc với các chủng vi rút orthopoxvirus đã biết khác); có các triệu chứng nêu trên đến mức phải nhập viện.

3. Trường hợp xác định: là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể và có kết quả xét nghiệm Realtime PCR dương tính với vi rút đậu mùa khi.

4. Trường hợp loại trừ: là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể nhưng có kết quả xét nghiệm Realtime PCR âm tính với vi rút đậu mùa khi.

Theo khuyến cáo của WHO, các trường hợp bị nghi ngờ mắc bệnh đậu mùa khi đều phải được điều tra và nếu được chẩn đoán xác định phải cách ly cho đến khi các tổn thương trên da của người mắc khô, bong vảy và lành hẳn.

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Lãnh đạo Bộ Y tế tại Công văn số 2668/BYT-DP về việc tăng cường giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khi tại Việt Nam và kịp thời triển khai các biện pháp phòng chống, hạn chế tối đa số mắc và tử vong, Cục Y tế dự phòng đề nghị:

1. Sở Y tế tập trung chỉ đạo các nội dung sau:

- Tăng cường giám sát phát hiện các trường hợp nghi ngờ ngay tại cửa khẩu, nhất là các trường hợp đi về từ các quốc gia đang lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi¹.

- Các cơ sở y tế tăng cường giám sát phát hiện trường hợp nghi ngờ, trường hợp có thể mắc bệnh đậu mùa khi (theo định nghĩa của Tổ chức Y tế thế giới). Khi phát hiện, báo cáo ngay Sở Y tế để phối hợp với các Viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur để chẩn đoán xác định ca bệnh.

- Tổ chức truyền thông, nâng cao nhận thức cho người dân về tình hình bệnh đậu mùa khi và các biện pháp phòng chống tạm thời:

+ Tránh tiếp xúc gần gũi với người mắc bệnh đậu mùa, tránh tiếp xúc trực tiếp với vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh.

+ Thường xuyên rửa tay sạch bằng xà phòng và các dung dịch sát khuẩn thông thường.

+ Che miệng khi ho, hắt hơi.

+ Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ, cần chủ động liên hệ với cơ sở y tế để được theo dõi, tư vấn kịp thời.

+ Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ cần chủ động tự cách ly và tránh quan hệ tình dục; người xác định mắc bệnh phải được cách ly y tế đến khi điều trị khỏi bệnh.

¹ Benin, Cameroon, CH Trung Phi, CHDC Congo, Gabon, Ghana, Bờ Biển Ngà, Liberia, Nigeria, CH Congo, Sierra Leone và Nam Sudan.

+ Người đến các quốc gia có lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi cần tránh tiếp xúc với động vật có vú bị bệnh như: động vật gặm nhấm, thú có túi, động vật linh trưởng (chết hoặc sống) có thể chứa vi rút đậu mùa khi, không nên ăn hoặc tiếp xúc với động vật hoang dã, không ăn thịt động vật chưa nấu chín kỹ hoặc ăn các sản phẩm của động vật bị nhiễm bệnh.

2. Các Viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur:

- Chỉ đạo, hướng dẫn, hỗ trợ địa phương theo dõi, giám sát, xử lý các trường hợp mắc bệnh đậu mùa khi.

- Chủ động phối hợp với Tổ chức Y tế thế giới (WHO), Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Hoa Kỳ (US CDC), và các tổ chức quốc tế khác để cập nhật thông tin về giám sát, điều tra ca bệnh, kỹ thuật chẩn đoán và đề xuất hỗ trợ các sinh phẩm phục vụ giám sát, chẩn đoán xác định bệnh đậu mùa khi.

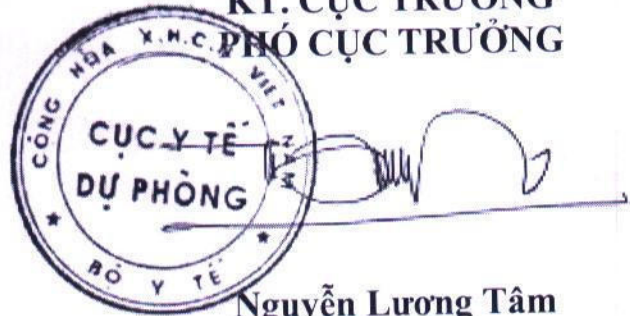
- Tổng hợp, đánh giá tình hình, đề xuất các biện pháp phòng chống và báo cáo về Cục Y tế dự phòng để tổng hợp, báo cáo Lãnh đạo Bộ theo quy định.

Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- BT. Nguyễn Thanh Long (để báo cáo);
- Các đồng chí Thứ trưởng (để báo cáo);
- Cục trưởng (để báo cáo);
- Các Cục, Vụ: KCB, BMTE, TT-KT;
- TTKSĐT các tỉnh, thành phố;
- Bệnh viện đa khoa các tỉnh, thành phố;
- Lưu: VT, DT.

KT. CỤC TRƯỞNG
PHÓ CỤC TRƯỞNG



CỤC Y TẾ
DỰ PHÒNG

Nguyễn Lương Tâm

BỘ Y TẾ**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM****Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 2668 /BYT-DP
V/v tăng cường giám sát,
phòng chống bệnh đậu mùa khi

Hà Nội, ngày 24 tháng 5 năm 2022

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

Bệnh đậu mùa khi được phát hiện lần đầu tiên trên khỉ vào năm 1958, ca bệnh đầu tiên trên người được ghi nhận vào năm 1970 tại Congo. Bệnh đậu mùa khi có thể lây từ người sang người khi tiếp xúc gần gũi, lây qua vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và qua tiếp xúc với các vật dụng bị nhiễm mầm bệnh như chăn, ga gối đệm. Bệnh thường diễn biến nặng ở trẻ em, phụ nữ có thai hoặc người bị suy giảm miễn dịch. Thời gian ủ bệnh từ 5 đến 21 ngày (thường từ 6 đến 13 ngày). Bệnh đậu mùa khi có các biểu hiện triệu chứng tương tự như bệnh đậu mùa, tuy nhiên hay gặp tổn thương da toàn thân và có hạch to.

Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), từ ca bệnh đậu mùa khi đầu tiên phát hiện tại Anh ngày 13/5/2022, tính đến 21/5/2022 trên thế giới đã ghi nhận 92 trường hợp mắc bệnh, 28 trường hợp nghi ngờ và chưa ghi nhận trường hợp tử vong. Các ca bệnh được phát hiện đều không có tiền sử đi về từ vùng có dịch và các quốc gia ghi nhận ca bệnh chưa từng lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi trước đây. Các trường hợp mắc bệnh được xác định là bị nhiễm vi rút đậu mùa khi chủng Tây Phi và có đặc điểm giống chủng vi rút lây truyền từ Nigeria sang một số quốc gia năm 2018, 2019. WHO dự báo dịch bệnh đậu mùa khi sẽ tiếp tục gia tăng số trường hợp mắc trong thời gian tới.

Đề chủ động giám sát các ca bệnh đậu mùa khi và kịp thời triển khai các biện pháp phòng chống dịch, hạn chế tối đa số mắc và tử vong, Bộ Y tế đề nghị Ủy ban nhân dân (UBND) các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo Sở Y tế và các đơn vị liên quan triển khai các nội dung sau:

- Chủ động giám sát phát hiện các trường hợp nghi ngờ tại cửa khẩu, nhất là các trường hợp đi về từ các quốc gia đang lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi¹.
- Tăng cường giám sát phát hiện trường hợp mắc bệnh tại các cơ sở y tế trên địa bàn; phối hợp với các Viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur để chẩn đoán xác định ca bệnh.
- Chủ động truyền thông, nâng cao nhận thức cho người dân về bệnh đậu mùa khi và các biện pháp phòng, chống dịch theo khuyến cáo của cơ quan y tế.

Bộ Y tế trân trọng đề nghị UBND các tỉnh, thành phố chỉ đạo triển khai.

Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Các Đ/c Thứ trưởng;
- Các đơn vị thuộc, trực thuộc Bộ Y tế;
- SYT các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Lưu: VT, DP.



Nguyễn Thanh Long

¹ Benin, Cameroon, CH Trung Phi, CHDC Công gô, Gabon, Ghana, Bờ Biển Ngà, Liberia, Nigeria, CH Công gô, Sierra Leone và Nam Sudan.